

Euring Data Bank

B. J. Speek

Nadat in 1898 de Deen Mortensen wilde vogels had geringd met genummerde aluminium ringen en daarmee resultaten boekte, vingen kort na 1900 verscheidene Europese landen aan op deze wijze onderzoek te verrichten naar de trek van vogels. Nederland begon daarmee in 1911.

Elk land verzamelde de terugmeldingen van geringde vogels op zijn eigen wijze. Meestal waren dat geschreven of getypte archiefkaartjes.

Wilde een onderzoeker de terugmeldingen bestuderen dan moest hij daarvoor naar het archief om stuk voor stuk de meldingen door te nemen. Indien hij het materiaal thuis wilde bestuderen moest hij op de ringcentrale de terugmeldingen overschrijven, daar het archief niet uitgeleend kon worden. Toen het aantal terugmeldingen zó groot werd, dat het ondoenlijk was ze met de hand door te nemen, werd naar Amerikaans voorbeeld een methode gezocht om de meldingen mechanisch te verwerken. Uit de verschillende mogelijkheden koos dr. A. C. Perdeck, de leider van het Vogeltrekstation, voor Nederland het Hollerith-ponskaart systeem. Arnhem was daarmee de eerste ringcentrale in Europa, die dit moderne systeem toepaste. Het heeft twee belangrijke voordelen:

1. de terugmeldingen kunnen machinaal worden verwerkt;
2. de terugmeldingen zijn gemakkelijk en snel te dupliceren zodat ze aan biologen in binnen- en buitenland kunnen worden toegezonden.

In 1963 besloten de Europese ringcentrales, verenigd in EURING, dit systeem voor hun administratie te aanvaarden. Daarmee was een belangrijke stap gezet naar een uniforme vastlegging van terugmeldingen in Europa.

In 1975 besloot EURING een Data Bank te stichten, waar in principe de terugmeldingen van alle ringcentrales in Europa samengebracht worden. De Euring Data Bank heeft haar zetel in het Instituut voor Oecologisch Onderzoek, afdeling Vogeltrekstation te Arnhem. Het voordeel van zo'n Data Bank is, dat biologen niet langer hun gegevens behoeven te halen uit diverse archieven in Europa, maar dat ze de gegevens op één plaats kunnen vinden, waar men er in gespecialiseerd is gegevens aan derden te verstrekken. Natuurlijk bereikt men dit doel niet in enkele jaren. Verscheidene Europese ringcentrales moeten nog beginnen hun terugmeldingen op ponskaarten vast te leggen. De Bank bezit op het ogenblik circa 210.000 terugmeldingen (uit Engeland 118.000 - uit Nederland 84.000 - uit Zwitserland 6300 - uit Duitsland 1300). Naar schatting bezitten de Europese ringcentrales samen circa 1 miljoen terugmeldingen.

Naast het verzamelen van terugmeldingen heeft de Euring Data Bank nog een andere taak. Ze geeft korte ringverslagen uit van de Europese ringcentrales. Over 1975 zijn reeds 17 rapporten verschenen.

Door bovengenoemde activiteiten zal de Data Bank een wezenlijke bijdrage kunnen leveren aan het ringonderzoek in Europa. Van de resultaten zullen vooral het natuurbeheer en het wetenschappelijk onderzoek kunnen profiteren.

● B. J. Speek, beheerder EURING DATA BANK, Vogeltrekstation, Kemperbergerweg 11, Arnhem.

Nieuws van 'Wintervoeding Vogels'

Onze oproep om mededeling van bijzondere ervaringen bij de voeding van vogels in de winter 1975/76, heeft een verheugend aantal reacties opgeleverd, waaronder verscheidene die t.z.t. verwerkt zullen worden in een herziene uitgave van het boekje 'Wintervoeding Vogels' dat incl. portokosten verkrijgbaar is bij 'Vogelbescherming', Driebergseweg 16B, Zeist door storting van f 4,50 op girorekening nr. 1.88.25.23 van 'Vogelbescherming'.

Teneinde daar in deze winter nog rekening mee te kunnen houden, worden enkele van de opgedane ervaringen hier reeds vermeld. **Staartmezen** werden regelmatig in kleinere of grotere troepjes op de voedertafels of aan de daaraan hangende vetbollen gesignaleerd. Het opgenomen voedsel varieerde van brood, aardappelen, gemengd zaad, rotte appels, pinda's, vetbollen en spek, tot hard frituurvet toe. Ook werd voeder van de grond opgenomen.

Spechten en **Boomklevers** namen van de voedertafel: kaaskorstjes, zonnebloempitten en zelfs brood. Overigens werden voederkorfjes met pinda's, pinda-slingers, halve kokosnoten en vetbollen druk bezocht. **Spechten** namen hazelnoten graag, om deze in een schorsspleet van een boom te klemmen en er daarna de pit uit te hameren.

Wat Blauwe Reigers en **Roerdampen** betreft, moet worden opgemerkt, dat wanneer deze met in stukken gesneden vis (b.v. wijting) worden gevoederd, de vis in de lengterichting moet worden gesneden. Dwarsgesneden stukken worden moeilijk naar binnen gewerkt, terwijl uitstekende graten heel nare gevolgen kunnen hebben.

Wij willen dit uittreksel uit de ons toegezonden reacties besluiten met een **waarschuwing**. Ons is namelijk gebleken, dat enkele voederaars de hongerende vogels vergastten op margarine en wel bij hele kuipjes tegelijk! Veel vogels zijn daar weliswaar gek op, doch de laxerende werking van deze vetsoort doet de vogels eerder kwaad dan goed. Aangeraden wordt dan ook dit voedsel liever van het dagelijks menu af te voeren.

Ten slotte nog een mededeling: het Nationale Comité Wintervoeding van Vogels is onlangs verhuisd naar Laan Copes van Cattenburch 73 te Den Haag en het nieuwe telefoonnummer daar is 070 - 63 80 38 (b.g.g. 070 - 86 54 67).

C. J. A. Wijnaendts, voorzitter.

Wintervoeder

Er wordt mij wel eens gevraagd wat ik de vogels 's winters voer. Welnu, ik zal het u vertellen. Ik bezit twee voederhuisjes, één ouderwetse van hout en één, van onbreekbaar plastic; deze laatste kan men ophangen.

Voor het raam heb ik een netje hangen, het soort waar men wel uien in koopt. Erin is een brok diamantvet, waar de hele mezenfamilie erg op gesteld is. Ook de Grote Bonte Spechten.

In de huisjes leg ik zonnepitten en gedroogde insecten, waarvan Merel en Roodborst smullen.

Op de grond liggen voor de Merels rotte appels; iedere fruithandelaar wil ze graag aan u kwijt.

Vergeet u niet een slinger pinda's te maken. Kneus de peultjes even, anders hebben onze vrienden zo'n moeite om door de schil heen te komen. Natuurlijk hebt u altijd een ondiepe schaal water staan. Als het gaat vriezen kan men er een paar stenen in leggen, opdat na het verwijderen van het ijs en het vullen met lauw water, de vogels niet gaan baden. Het lauwe water zou hen tot een bad kunnen verlokken en bevriezing wordt dan het resultaat. Wees vooral waakzaam voor katten. Ik heb er een, maar deze komt nooit vrij buiten. Hij heeft een overdekte ren en binnen mag hij alleen als de ramen gesloten zijn. Ik meen dat ik u niet meer kan vertellen en wens ik de vogels rond uw woning en tevens uzelf veel vreugde met hen.

● Mevrouw A. F. van Laer-Witsen Elías, Kopermolenweg 75, Apeldoorn.

De Merel en de mol

Tijdens de grote droogte in juli 1976 werden we op ons gras herhaaldelijk geplaagd door mollen, die weliswaar veel lucht onder op sommige plaatsen inderdaad 'dichtgeslagen' plaatsen brachten maar vaak ook tot onze grote ergernis. Een mannetjes Merel zag wij vanuit de kamer soms daar verschijnen waar de mol onder de grond bezig was. Blijkbaar leverde dat voor de Merelman meer voedsel op dan op andere plaatsen. Naar onze mening werd duidelijk de plaats opgezocht waar de mol aan het graven was.

Jaap Taapken